МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Громадська організація
«Всеукраїнська Асоціація
працівників вищих навчальних
закладів І-ІІ рівнів акредитації»

Міністерство освіти і науки розглянуло звернення Громадської організації «Всеукраїнська Асоціація працівників вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації» від 19.12.2017 р. № 108 та в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 92 Конституції України виключно законами України встановлюються Державний бюджет України і бюджетна система України.

Статтею 95 Конституції України, визначено, що виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

Місцеві державні адміністрації на відповідній території забезпечують: виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади; підготовку та виконання відповідних обласних і районних бюджетів (пункти 1, 4 статті 119 Конституції України).

Статтею 24 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» встановлено, що видатки на оплату послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 до цього Закону, починаючи з 1 січня 2018 року здійснюються з обласних бюджетів та бюджету міста Києва.

У разі прийняття міською радою міста обласного значення – обласного центру рішення про здійснення видатків на оплату послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 до цього Закону, які розташовані на території зазначеного міста, такі видатки здійснюються з бюджету зазначеного міста.

Цією ж статтею Кабінету Міністрів України доручено:

забезпечити в установленому порядку передачу з державної у комунальну власність вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 до цього Закону;

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/11-1678 від 14.02.2018

вжити заходів щодо недопущення закриття чи перепрофілювання впродовж 2018-2021 років вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 до цього Закону.

Крім того, Міністерству освіти і науки України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству культури України разом з вищими навчальними закладами I-II та III-IV рівнів акредитації державної власності до 1 червня 2018 року необхідно прийняти рішення щодо доцільності входження вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, до складу вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації державної власності (як структурних підрозділів). Рішення про входження вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, до складу вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації державної власності приймається трудовими колективами таких закладів та їх засновниками і затверджується Кабінетом Міністрів України у місячний термін.

Міністерству освіти і науки України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству культури України разом з вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації державної власності, до складу яких входять вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації державної власності без статусу окремих юридичних осіб, необхідно забезпечити, як виняток з положень підпункту «в» пункту 7 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України, здійснення за рахунок та в межах коштів, передбачених у кошторисах вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації державної власності, видатків на оплату послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації державної власності без статусу окремих юридичних осіб з 1 січня 2018 року, а у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації державної власності, що увійшли до складу вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації державної власності, з 1 вересня 2018 року.

Обласним радам, Київській міській раді, обласним та Київській міській державним адміністраціям при формуванні, затвердженні та виконанні відповідних бюджетів необхідно забезпечити пріоритетне спрямування коштів на оплату послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 до цього Закону.

Частиною другою статті 77 Бюджетного кодексу України визначено, що місцеві бюджети затверджуються рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної місцевої ради до 25 грудня (включно) року, що передує плановому.

Якщо до 1 грудня року, що передує плановому, Верховною Радою України не прийнято закон про Державний бюджет України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, відповідна місцева рада при затвердженні відповідних місцевих бюджетів враховують обсяги міжбюджетних трансфертів, визначені у проекті закону про Державний бюджет України на плановий бюджетний період, поданому Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України.

У двотижневий строк з дня офіційного опублікування закону про Державний бюджет України Верховна Рада Автономної Республіки Крим, відповідна місцева рада приводять обсяги міжбюджетних трансфертів у відповідність із законом про Державний бюджет України.

Відповідно до статей 63, 67 та 70 Бюджетного кодексу України місцевий бюджет відповідно до цього Кодексу містить надходження і витрати на виконання повноважень органів влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Ці надходження і витрати становлять єдиний баланс відповідного бюджету.

Надходження та витрати бюджету міста Києва формуються в порядку, встановленому цим Кодексом, з урахуванням Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ». При цьому склад видатків та кредитування бюджету міста Києва визначається відповідно до статей 89-91 цього Кодексу.

Видатки та кредитування місцевих бюджетів включають бюджетні призначення, встановлені рішенням про місцевий бюджет, на конкретні цілі, пов'язані з реалізацією програм та заходів згідно із статтями 89-91 цього Кодексу.

Тобто, фінансування вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації з місцевих бюджетів повинне здійснюватися у відповідності до норм Бюджетного кодексу України.

Щодо розміщення державного замовлення у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 Закону України «Про Державний бюджет на 2018 рік», інформуємо.

На виконання Закону України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» та постанови Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2013 р. № 306 «Про затвердження Порядку формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» обсяг державного замовлення щороку затверджується окремим рішенням Кабінету Міністрів України, виходячи з бюджетних асигнувань на відповідні цілі, затверджених головним розпорядникам бюджетних коштів Законом України «Про Державний бюджет України на відповідний рік».

Відповідно до статті 23 Бюджетного кодексу України будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету здійснюються лише за наявності відповідного бюджетного призначення, якщо інше не передбачено законом про Державний бюджет України.

Бюджетні призначення встановлюються законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет) у порядку, визначеному цим Кодексом.

Частинами третьою та четвертою статті 48 Бюджетного кодексу України визначено, що розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, за якими розпорядником бюджетних коштів взято зобов'язання без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень,

встановлених цим Кодексом та законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), є недійсними. За такими операціями не виникають бюджетні зобов'язання та не утворюється бюджетна заборгованість.

Зобов'язання, взяті учасником бюджетного процесу без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, встановлених цим Кодексом та законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), не вважаються бюджетними зобов'язаннями (крім витрат, що здійснюються відповідно до частини шостої цієї статті) і не підлягають оплаті за рахунок бюджетних коштів. Взяття таких зобов'язань є порушенням бюджетного законодавства. Витрати бюджету на покриття таких зобов'язань не здійснюються.

На підставі зазначеного та зважаючи на те, що у загальному фонді державного бюджету Законом України «Про державний бюджет України на 2018 рік» не передбачені видатки на оплату послуг з підготовки фахівців у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, визначених у додатку № 10 до цього Закону, центральні органи виконавчої влади (головні розпорядники бюджетних коштів) не мають законодавчих підстав розміщувати обсяги державного замовлення у вищезазначених закладах, у тому числі обсяги прийому за освітнім ступенем бакалавра.

Ураховуючи викладене, пропонуємо керівникам вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, визначених у додатку № 10 Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік», для вирішення питань щодо фінансування діяльності, формування та розміщення регіонального замовлення, звертатися до відповідних місцевих рад.

Крім того повідомляємо, що основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти встановлені Законом України «Про вищу освіту».

Відповідно до статті 5 Закону України «Про вищу освіту» підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітніми чи науковими програмами. Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої або наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти (пункт 17 частини першої статті 1 зазначеного Закону).

Відповідно до частини шостої статті 7 Закону України «Про вищу освіту» документ про вищу освіту державного зразка видається закладом вищої освіти тільки за акредитованою освітньою програмою. Акредитація освітньої програми – це оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти;

спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання; досягнення заявлених у програмі результатів навчання (пункт 4 частини першої статті 1 зазначеного Закону).

Згідно із частиною першою статті 10 Закону України «Про вищу освіту» стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Ураховуючи зазначене, підготовка здобувачів вищої освіти, у тому числі за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, повинна здійснюватися за освітніми програмами, розробленими відповідно до стандартів вищої освіти, і не залежить від зміни бюджетного фінансування.

Також повідомляємо, що основні засади передачі об'єктів права державної власності у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах або у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст, а також об'єктів права комунальної власності у державну власність безоплатно або шляхом обміну визначені Законом України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності».

У разі, якщо передача об’єктів з державної у комунальну власність здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, пропозиції щодо передачі зазначених об’єктів погоджуються ініціаторами такої передачі, зазначеними у статті 3 цього Закону, та подаються до центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики з відповідним пакетом документів.

Переукладання договорів оренди до моменту затвердження передавального акту (зміни власника майна) не здійснюється.

Відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» до моменту зміни власника майна орендодавцем залишається Фонд державного майна України та його регіональні відділення за погодженням з Міністерством освіти і науки України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» управління об'єктами державної власності – це здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпоряджанням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Право власності на майно виникає з моменту погодження передавального акту, а отже до цього моменту будь-які дії з користування державним майном вищі навчальні заклади І-ІІ рівнів акредитації погоджують з Міністерством освіти і науки.

Зазначаємо також, що постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050) затверджено Порядок призначення і виплати стипендій. Дія зазначеного Порядку поширюється на осіб, які навчаються у навчальних закладах або наукових установах за державним

(регіональним) замовленням за рахунок коштів загального фонду державного (відповідного місцевого) бюджету.

Розміри стипендій учнів професійно-технічних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів, наукових установ державної та комунальної форми власності, а також переможців, призерів та учасників інтелектуальних змагань затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах».

Додатково повідомляємо, що відповідно до пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630, Міністерство освіти і науки відповідно до покладених на нього завдань:

призначає на посаду та звільняє з посади керівників підпорядкованих йому вищих і професійно-технічних навчальних закладів за результатами конкурсу;

затверджує статути підпорядкованих йому вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

Таким чином, до моменту передачі з державної у комунальну власність вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб, Міністерство освіти і науки реалізує права та обов'язки уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, у підпорядкуванні та сфері управління якого перебувають вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації, що мають статус окремих юридичних осіб, у тому числі, визначених у додатку № 10 до Закону України «Про державний бюджет на 2018 рік».

Заступник Міністра Ю.М. Рашкевич

Карпенко
481-32-11